

GYERGVŐI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre --- --- --- 8 korona
 Fél évre --- --- --- 4 „
 Negyed évre --- --- --- 2 „
 Egyes szám ára 16 fillér.
 MEGJELENIK: MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

:: FELELŐSZERKESZTŐ: ::
 PUSKÁS KÁLMÁN.
 :: FŐMUNKATÁRSÁK: ::
 VÉRTES LAJOS. FÖLDES ZOLTÁN.

SZERKESZTŐSÉG:
 PUSKÁS KÁLMÁN LAKÁSA, DITRÓ (FŐ-UT.)
 KIADÓHIVATAL:
 „PANNONIA-KÖNYVNYOMDA“ (CSIBY B.) DITRÓ,
 hova az előfizetések és hirdetések küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.^k
 Névtelen levelekre nem válaszolunk.

KELLEMES HIVATALOK.

Nem emlékezünk arra, hogy ellenzék helyeselte volna valaha a kormány cselekedeteit. Azaz, hogy talán, valaha, egykor... de az nem is volt igazi ellenzék... No, de hogy a közelmúltak ellenzékei rajongtak volna valamelyik kormányért, azt már igazán nem lehet állítani.

A mai ellenzék se beszél kenetteljes jóváhagyással a Tisza-kormány működéséről. Sőt! Volt, ahogy volt eddig, de most már ez a kormány lehozhatná az égről a napot, ellenzéki pártjaink akkor is azt mondanák: pusztuljon a helyéről! (Hogy miért, az tudni való.) Hátha olyanokat kell tegyen, ami az országban senkinek se kedves! Pedig bizony, többek között a most nyuzott létszámemelés se deríti öröme a kebleket. Igaz ugyan, hogy csak a jövő tavaszi ujoncozáskor lehet erről szó, az is igaz, hogy az egész világ fegyverkezik s véderőnk fokozásának elmulasztása nagy, kimondhatatlan következményű kockázat lenne, de ez

nagyon alkalmas riasztó dugónak, s utóvégre, ha az ember ellenzék, hát jólesik a kormány üstökét rángatni.

Ha pedig még hozzávesszük, hogy ha az ellenzék ülne a hatalomban, futólépésben szavazná meg a létszámemelést, akkor szerény nézetünk szerint, a polemia egészen felesleges az ellenzékkel. Ellenben úgy gondoljuk, hogy legalább megnyugtató az idegesebbeket is, ha a kormány sajtója egyenesen, őszintén megmondaná, hogy igenis, kénytelenek vagyunk haderőnket szaporítani; igenis tanácskozások folynak e tárgyban, s csak arról van szó, hogy az ország teherbíró képességével arányban történjék a létszámemelés.

Mert amíg a nagyhatalmak ezt az örültek táncát járják, úgy se remélheti senki, hogy a létszámemelés és más haditerhek elmaradjanak. Viszont joggal elvárhatja az ország, hogy az ellenzék, vagy hát egy ellenzék, szóval akármilyen magyar ellenzék, a létszámemelés kérdésének elintézését ott, ahol annak helye: a parlamentben, hivatásszerűen ellenőrizze, mert ez kötelessége, ezért válasz-

tottuk meg, sőt kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy ezért fizetjük is.

Furcsa felfogás az, hogy a képviselő urak ünnepélyesen vállalt kötelemeiket se nem teljesítik, se le nem mondanak, de fizetéseiket pontosan felszedik.

Ha valaki akár érzékenységből, akár más ok miatt nem tehet eleget annak, amire vállalkozott, akkor mondjon le, mert, ha a kormány nem helyesen ítélte meg az ország helyzetét és több terhet rak a nyakunkra, mint a mennyit megbirunk, akkor szépen megköszönjük az ellenzéki urak önértétét.

Árvizek.

Irta: Földes Zoltán.

A remetei katasztrófa ismét aktuálisá teszi a problémát: mi okozza a feltűnően sok áradást és miképpen lehetne védekezni?

Nagyon sokan hozzászóltak ehhez a kérdéshez az újságokban. Különösen a Budapesti Hirlapban egész cikksorozatokban tárgyalták a különböző nevű közgazdasági írók a nagyfontosságú kérdést. Egyik azt írta, hogy a nagy áradások oka az, hogy az erdőket kiirtották és a csapadék a kopár oldalakon fékevesztetten

TÁRCA.

A Gyöngédség.

Irta: Henri Barbusse.

1890. szept. 25.

Édes kis Louis-m!

Tehát vége. Nem látjuk többé egymást. El kellett válnunk egymástól, hogy te új életbe kezdhes. Nem sajnálom, hogy bucsuzásunk alkalmával ellenállottam könyörgéseidnek. A válás a te érdekedben volt elkerülhetetlen.

Most még rémesen szenvedünk; néhány nap múlva hihetetlen lesz még, hónapok múltán a válás gondolata nagyon fájdalmas lesz — de később elkövetkezik a feledés, a gyógyulás.

A bucsuzás pillanatában megbeszéltük, hogy időnkint írok neked a távolból. Ez lesz az egyedüli kötelék, amely egymáshoz fűz, mert te sohasem fogod megtudni, hogy hol vagyok, ellenben a gyöngé kötelék nem engedi, hogy a válás végleges szakitássá változzék. Egy utolsó ölelés a nagy, csendes, mennyei távol-ságból.

1891. szeptember 25.

Édes kis Louis-m!

Ma beszélgetni akarok veled, ahogyan

megigértém. Elválásunk óta elmúlt egy év. Tudom, hogy nem felejtettél el. De ez a tizenkét hónap nem mult el hasztalanul, lenge gyászfátyolt borított a multra. Egy fátyolt! Léteznek már apró dolgok, amik letompultak, finom vonatkozások, amelyek megsemmisültek. Az ember ezt úgy-e, akkor konstatálja, ha ilyen apróság véletlenül újra felbukkan előttünk. Kísérletet tettem, hogy visszaemlékezzem az arcod kifejezésére, amikor először találkoztunk — akkor megtudod majd te is mennyire elfakul minden e földön...

Már többször mosolyt igyekeztem kényszeríteni az ajkaimra. De nem lehetett. És ime egyszerre akaratlanul, mint valami reflex — mozgás, szinte akaratom ellenére — de tudtam mosolyogni. Azt kívánom neked, hogy te is gondoldj sokat a szép időre, a jövődre, cseréld fel a fejedet és mosolyogj minél többször...

1900. december 15

Ujból közel vagyok hozzád édes Louis-m. Ugy-e, én az álomhoz vagyok hasonló akkor jövök, a mikor neked tetszik, de mindig szerencsés pillanatban; a sötétség és az üresség közepette jelenek meg, közel vagyok hozzád, de te azért még sem tudsz meg fogni. Nem vagyok boldogtalan. Az évek folyamán újra lábra álltam. A nap oly barátságos

és meghitt fényű és maga a hajnalhasadás is új örömet jelent. Egyszer már táncoltam is. Sokszor kacagtam már. Kezdetben számlálgattam e pillanatokot. De most már tulgyakoriak; már nem lehet.

Tegnap, az alkonyati órában, résztvettem, egy népünnepélyen és boldognak éreztem magamat, hogy ott lehettem, és ezt a nagy embertömeget oly teljesen megelégedettnék láthattam.

Azért írom ezt meg neked, hogy megtudd, miszerint egy új valláshoz szegődtem: a gyöngédséghez. Egykoron beszéltünk róla, anélkül hogy kellőképp megértettük volna. Egész szívvel és együtt imádkozunk, hogy e vallásban hinni tudjunk.

1890 szeptember 25.

Édes Louis-m!

Husz éve hogy elváltunk.

Édes Louis-m, husz éve hogy meghaltam.

Ha megéred, és elolvashatod e levelet, — amelyet ugyanaz a könyörületes kéz küld el majd hozzád, amely az előbbieket is küldötte, — akkor bizonyára már rég elfelejtettél és megbocsátod bizonyára, hogy a válásunkat követő napon öngyilkos lettem, mert nem tudtam élni nélküled. Tegnap hagytuk el egymást. Jól nézzed meg a fejen lévő dátumot. Tegnap

— **Borszék Soma** emléklapjának költségeihez még hozzájárultak: Fülöp Ákos 2 kor., Wondrácsek Ferenc 2 kor., Puskás István 2 kor., Kovács Alajos 1 kor. Ezen újabb adományokat is Péterfy Tamás író címére küldöttük el.

— **A hollóiak csatlakozása a magyar egyházhoz.** A minap megemlékeztünk arról, hogy a hazafias hollói lakosság elhatározta, hogy csatlakozik a magy. gör. kath. egyházhoz. A vallásuk ugyanaz marad s legalább külsőben is magyarokká válnak. Ujabban arról értesülünk, hogy csatlakoznak a mozgalomhoz a békási, bélbori és gy.-tölgyesi gör. katolikusok is. Ha mozgalmuk sikere esetén az állam is támogatná a mainál szebb, csinosabb kőtemplomok építését és esetleg elvállalná a papok fizetését: nagyon jó dolga lenne a derék hívőknek.

— **Eljegyzés.** Fischler Izsó Sárosputnáról, eljegyezte Hirsch Paulinát Ditróban.

— **Új állami iskolák.** Amint értesülünk, a kormány jövő szeptemberig 227 iskolát fog átvenni a nemzetiségektől. Ezek között: Háromszéken négyet, Marostordában hatot, Udvarhelymegyében szintén hatot. És Csikmegyében? — Egyet sem . . . Mit jelentsen ez? Hát nem jött már el az ideje annak, hogy a a vaslábi, békási, várhegyi, gyimesi, gyergyóhollói, bélbori és tölgyesi szegény oláh népet fölmentse az állam az iskolafentartás nehéz (és veszedelmes! . . .) terhétől? Sőt azt hisszük, nagyon is itt az ideje, hogy ezeket az iskolákat minél előbb vegye át az állam. Jó volna ez elsősorban nemzeti szempontból. De különben sem bírja ez a nép a fentartást, úgy agyon van nyomorítva a sokféle fizetéssel. Legyen esze a jó román népnek is és önmaga szorgalmazza az iskolák átadását. Ne hallgasson „senkire! . . .“

— **A jeles ember.** Mult számunkban röviden közöltük, hogy kézrekerült a tyuktolvaj, ki a mult télen végig fosztogatta a főut mentén az összes baromfiólakat. A jeles ember becses címe: **B a j k ó Tamás** szakszi. Helyszüke miatt lemondunk érdekes életrajzának ismertetéséről, de úgy is a legjobb, amit róla mondhatunk csak az, hogy nagy gazember.

— **A remetei árvizkárosultak** részére a ditrói rendőrbiztos gyűjtőívén eddig begyűlt 1127 K 50 fillér. Adakoztak: Ditró község 20 kor., Ditrói Mezőgazdasági Bank 1000 kor., Puskás Tamás 1 kor., Kovács Alajos r.-biztos 5 kor., Kovács Ferenc 1 kor., Mészáros Alajos 1 kor., Fülöp Lajos 1 kor., Mélik Antal 1 kor., Száva István 2 kor., Takó János 10 kor., Liebl Ede 5 kor., Gima István 1 kor., ifj. Keresztes Gergely 1 kor., Kolozsi Antal 1 kor., Gaal Miklós 2 kor., Császár István 10 kor., Nagy Sándor 2 kor., Keresztes János 40 fill., Miklós István 1 kor., Fülöp Ákos 5 kor., Sikó 1 kor., id. Száva István 2 kor., Keresztes István 2 kor., Szöcs és Csiby 2 kor., Csörtán Albert 2 korona, Kovács Tamás 1 kor., Kopacz Géza 2 kor., Mátyás és Társa 10 kor., Orosz András 1 kor., Dr. Mezey 5 kor., Csiby Béla 1 kor., Puskás Bálint 1 kor., Puskás Kálmán 1 kor., Dr. Szathmáry István 5 kor., Tarisznyás János 10 kor., Fridman Sulem 1.50 kor., Lukács György 1 kor., Puskás József 50 fillér, Csiki F. Alajosé 1 kor., Glasner Samu 50 f, Ágoston Tamás 30 f, N. N. 30 f, Mendel Marics (Gy.-Békás) 1 kor., Csiby Lőrinc 1 korona.

— **A dugóiz.** A 13-ik számunkban ily cím alatt egy rövid közleményt adtunk le a különfélék rovatában, melyet egyik ismerősünk küldött be. Most erre vonatkozólag egy újabb levelet kaptunk, melyet a közérdekre való tekintettel szintén közlünk: Tek. Szerkesztő ur!

B. lapja 13-ik számában „A dugó iz“ cím alatt egy tréfás mezbe öltöztetett, de komoly jelentőségű közlemény jelent meg, melynek lényege az, hogy a borszéki víz kezelése nem felel meg a kívánalmaknak. Mint ditrói birtokosnak, jogom van ahhoz, hogy saját érdekem védelmére felszólaljak, s ezen jogomnál fogva tiltakozom az ellen, hogy a borszéki víz a kezelés által elrontott állapotban hozás-sék forgalomba, mert ha ez által a bérlő vállalatnak anyagi kára lehet, a tulajdonosnak: Ditró és Szárhegy községek közbirtokosságának határozottan van, s állítom, hogy a borszéki víz általános használatának legnagyobb akadálya a tisztátalan kezelés. Csodálatos is, hogy ezt a világos tényt a bérlő figyelmen kívül hagyja, mert ha a fogyasztó közönség minden második üvegben jodoformos, petróleumos, dohos dugó izü vizet kap, nem lehet kívánni, hogy pénzét csupa hazafiságból kidobja. Ezzel pedig a világ legjobb vizének jó hírneve forog kockán, ami nekem is anyagi érdekeimet sérti.

Földbirtokos

— **Márton Ferencnek,** a hirneves székely festőművésznek a „Gátkötő székelyek“ című nagy festményét a müncheni kiállítás műbirálói a legelsőrendű alkotások közé sorolták. Több francia műkiadó-cég alkudozik a képért. Az egyik nagy műintézet 30.000 frankot ígért érte. Miért nem veszi meg a magyar kormány a Szépművészeti Múzeum részére? Ezt is odaadjuk a külföldnek?!

— **SZÉP AKAR LENNI?** Akkor használja a Krieger-féle szépitő-szereket, melyek hirnevesek az egész világon. A Krieger-féle Akácia-crém 2...3 nap alatt minden szépség hiányt, szeplőt, májfoltot, pattanást, ráncokat eltüntet, teljesen ártalmatlan. Fehériti, üdíti, simítja a bőrt, tehát szépit, fiatalít. Ára 2 korona. A Krieger-féle Akácia-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatású, ára 1 kor. A Krieger-féle Akácia-puder védi a bőrt a nap, a szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 kor. Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak nem kell vénülestől tartania, szépségét megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszertárakban. Póstán küldi az egyedüli készítő: Krieger-gyógyszertár, Bu-

— **Tanév.** Gyergyószentmiklóson a tanítási év a főgimnáziumban megkezdődött, ugyszintén a polgári leányiskolában és a ditrói áll. polgári fiúiskolában is. A gyergyószentmiklósi el. iskolában 9-én, a többi helyen 15-én kezdődik az elemi oktatás. A csikszeredai főgimnáziumban és a csiksomlyói tanítóképzőintézetben folyó hó 3-án kezdődött a szorgalmi év.

— **A Tolvajos-patak** 2-án este úgy megáradt, hogy a legelőről egy lovat lesodort a faluba (Remetére), egészen a csendőrörszig. Egyébként kár nem történt. A ló nem pusztult bele, sikerült a folyóból kimenteni. Ez a kis eset is jellemző a folytonos áradásokra. Igazán, ma a legkisebb patak is oly ambiciózus, hogy legalább is — egy lovon alul nem adja! . . .

Aki polgári fiú- vagy leányiskolai magánvizsgálatra óhajt előkészülni, szívesen ad órákat egy gyakorlott tanerő. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

A leggyönyörűbb

képeslevelezőlapok most érkeztek meg. Nagy választék bromlapokból minden kivitelben.

PANNONIA KÖNYVNYOMDA

:: Azonnal ::
! kiadó !

egy teljesen újonnan épült modern lakás a temető-utcában.

(a Mezőgazdasági Bank mellett.)

A lakás kivehető egészen, teljesen külön udvarral, esetleg

csak 2 szoba

Tudakozódni lehet:

Kolozsi Antalnál, Ditróban

(a Mezőgazd. Bankban)

Sürgősen

eladó egy teljesen új

Beszélőgép

Egyszeri felhuzással hatvan percig játszik!

A világhírű

Baby lemezek

2 koronáért kaphatók.

Megtekinthető a

Pannonia Nyomdában

Neves tanügyi férfiak biztatására ifj. Józsa Sándor és Gál Ignác tanítók nemzetiségi vidéken is igen bevált

„Irva-olvasási módszer“

állítottak össze. E nélkülözhetetlen mű az irva-olvasás tanítását oly egyszerű és könnyen keresztülvihető alakban tárja fel, hogy különösen egytanító iskolánál nagy hiányt fog pótolni.

A mű ára csak 50 fillér.

Megrendelhető a pénz előleges be-
küldése ellenében vagy utánvétellel:

ifj. Józsa Sándornál, Ditró.

(Csikmegye.)

„UNIO“ Gipsztábla-gyártó Vállalat
SZÉKELY BÉLA = DITRO.

Ajánlja szabadalmazott gipsztábláit :

Menyezetekhez,

Tüzfalak- és

Válaszfalakhoz.

Repedés ki van zárva.

Nagy tűzbiztonság.

Olcsó és könnyű.

Vállal tetőfedéseket kitűnően elismert „Granit“ aszbesztpalával

Árajánlással és költségvetéssel szívesen szolgál.

1—8

Hirdetések mérsékelt árak mellett felvétetnek a kiadóhivatalban.

Legelsőbrendű női-szabó
 divatterem :

Házy Ignác

divatterme

Brassó,

Hirschertca 2., I. em.

Kizárólag csakis elsőrendű munka!
 Szolid árak!

Vidéki megrendelések legrövidebb idő
 alatt eszközöltetnek.

**Építetők és vállalkozók
 figyelmébe!**

**Borszék=fürdő területén
 kiváló első minőségű**

! Téglá !

bármilyen mennyiségben kapható!

Bővebb felvilágosítás :

Fülöp Lajos urnál Ditróban,

vagy

a Gyergyói Hirlap kiadóhivatalában.

1—8